

Telegraful

Gratuit
Onor. Internat de fete al Asociațiunii
Sibiu
(Str. Șaguna)

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir pețit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondența

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază

„Concordatul — este nul de drept“

— Un document prețios și de actualitate —

La București, în Institutul de arte grafice «Răsăritul», a apărut zilele acestea un prețios document sub titlul de:

Studiu de drept constituțional, Cea mai mare primejdie națională a României, Concordatul cu papa, — istoric, proiectul legii regimului general al cultelor, proiectul concordatului, explicarea fiecărui articol, concluzii, — de Popescu Tudor, avocat, profesor de legislație la Seminarul central, consilier eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Studiul dlui Popescu Tudor expune, cu mare dreptate și cu adevăr de neclintit, lupta Scaunului papal întru realizarea amestecului său politic în conducerea țării noastre românești.

Toate țările de astăzi, fie din lumea veche, fie din lumea de peste Ocean, se feresc, cu explicabilă îngrozire, de-a încheia învoeli, în formă de concordat, cu Scaunul papal și a întări, prin asemenea mijloc, năzuința imperialistă a papismului, căruia concordatul îi acordă o situație excepțională și privilegiată față de celelalte confesiuni.

În timpul mai nou am văzut, că b. o. guvernul Cehoslovaciei, — țară cu majoritate însemnată romano-catolică, — refuză net să intre în raporturi concordate cu Vaticanul, care i-ar pricinui fără îndoială neînchipuite încurcături și primejdii.

Astfel «cinstea» încheerii concordatului ar fi, — pe cât se pare din zvonuri mai nouă, — rezervată *statului român*, va să zică: tocmai «apărătorului» ortodoxiei... Cine poate tăgădui, în această tristă împrejurare, o crudă ironie a sorții?!

Indiferent de conținutul ce-l are, — textul integral și oficial nu este încă dat publicității, — un *concordat* este respins necondiționat, din bun început, de orice suflare ortodoxă română cu alipire către biserică și gata să respecteze — și să facă și pe alții să respecteze — suveranitatea statului.

Nimic mai compromițător pentru stat, decât să intre la târguire cu o minimală parte a supușilor săi, ear cu șeful lor, — aflător afară de granițe și având interese care nu mai sânt și ale țării noastre, — să cadă la învoeală și să-i acorde amestecul *străin* de acele interese.

Voesc, guvernele țării românești, să se facă de răs prin reînvierea și întărirea

privilegiilor de odinioară? Voesc, ca medievalul concordat să aibă puțința de a porni acțiune împotriva *statului* abea format?

Acest stat *național* nu mai are trebuință de raporturi prietenești și de conlucrare cu biserica sa *națională*, ai cărei voievozi, vlădici, boeri și popor s'au însuflețit, până la suprema jertfă, întru apărarea și păstrarea «legii strămoșești»?

Incheierea concordatului în sine, indiferent de cuprinsul lui, constituie un privilegiu, căci, pe când situația bisericii ortodoxe și a celorlalte culte e reglementată prin legi de stat, confesiunea papistă e scoasă din această situațiune, e tratată în mod special, încheind cu șeful ei un pact!!

Aceasta noi nu vom tolera-o, căci este o nedreptate!!

Se poate oare, ca Sfânta Biserică ortodoxă română, desorbită prin întregirea politică a neamului, și organizată prin lege specială pe temeiul constituției, să fie astfel tratată prin introducerea concordatului întocmit de guvernele țării unde *stat* și *biserică* au trăit de veacuri în strânse și binefăcătoare legături?

Punem aceste firești întrebări și lăsăm ca răspunsul să-l dea ori care român ortodox conștient de trecutul și de menirea bisericii sale.

Cartea «*Concordatul cu papa*», scrisă de dl Popescu Tudor, ar merita să fie reprodușă în întregime în toate ziarele noastre bisericesti, pentru ca cititorii să înțeleagă complet problema concordatului.

Autorul arată, în lămuririle, dela începutul studiului, de ce sântem *principial* contra ori căruia concordat, pentru că constituția noastră prevede, în art. 22, că raportul dintre diferitele culte și stat se va stabili prin *lege* (va să zică nu prin contract, cum este concordatul).

Se scoate la iveală procedeu *neonest* al unor publiciști români, grupați în jurul ziarului «*Cuvântul*», călduroși sprijinitori ai Scaunului papal, cari, folosind ocazia de a ataca biserica și clerul ortodox, caută prin informații greșite și tendențioase «să sporească valul pornit pentru abandonarea ortodoxiei» (Campania împotriva bisericii ortodoxe și a conducătorilor ei actuali, este ilustrată cu dovezile cele mai învederate, — dar autorul poate să facă precizări și mai larg, v. pag. 26).

Urmează, în scurte cuvinte, istoricul luptelor pentru concordat; ear, după proiectul legii regimului general al cultelor, autorul ne dă textul: «*Proiectul de concordat între Sf. Scaun*

și *Regatul României*», — cu următoarea notiță: «Acest text al concordatului l am obținut cu foarte mari greutate... Previn pe toți românii, că On. Guvern va declara că nu e acesta textul concordatului. Asigur că până astăzi acesta e textul și că modificări vor fi numai de mică importanță».

Explicările date, pe larg, fiecărui articol constată, între altele, următoarele:

Concordatul este un contract politic de drept internațional. Ca atribut al statului, și nu al bisericii, contractul este juridicește imposibil, căci nu ambele părți contractante sânt puteri politice, (Statul papal, ca putere politică, este desființat dela 1870).

Trebue să fim *principial* contra încheerii concordatului, pentru că:

1. este inutil,
2. este anticonstituțional,
3. este periculos (când catolicii dobândesc prin concordat averi imense și drepturi religioase și culturale mult mai mari ca ale ori căruia cult).

Articolul prim al concordatului, despre libera exercitare a «religiunii catolice apostolice romane de ori ce rit» în tot regatul României, legalizează, prin *statul român însuși*, sfâșierea între frați săvârșită la anul 1700.

Articolul II stătoarește «ierarhia catolică». Papa va avea în regatul României: două mitropolii cu eparhiile lor, și 9 episcopi, în total *11 eparhii pentru 3 milioane de credincioși, cu 2 șefi mitropolii și 9 episcopi*, — pe când 12 milioane (cel puțin!) de ortodocși au abia 18 eparhii, cu 3 mitropolii, 1 arhiepiscop și 14 episcopi; — în porțiune numerică ortodocșii ar trebui să aibe 44 eparhii cu 44 mitropolii și episcopi.

Articolul III este departe de a scuti amestecul nedorit al străinilor în viața noastră internă.

Articolul IV dă dreptul ca «Sf. Scaun» să-și comunice tuturor catolicilor săi din regatul român ordine *fără controlul statului!*

Articolul V acordă papei dreptul de a numi episcop în România b. o. și pe un *cetățean al Ungariei*: Papa n'are decât să se pună de acord cu guvernul regal, fie prin intervenția Suveranului nostru, fie prin a unui guvern străin, care își face interesele pe socoteala noastră.

Articolul VI cere ca episcopii să depună jurământul, de fidelitate regelui, în limba *latină*, în statul a cărui limbă *oficială* e cea românească. Vor depune dar jurământul în limba latină chiar și episcopii români «uniți», deveniți prin concordat «catolici de rit grecesc».

Dintre celelalte articole ale proiectului de concordat, mai amintim:

Art. VIII care dă episcopilor catolici «*întru libertate*» de a lucra «*cum cere mistuna lor sfântă*», — ei sânt «liberi să dea poporului instrucțiunile religioase, morale și bisericesti» în conformitate «*cu disciplina aprobată a bisericii catolice*» (și necunoscută în acest contract). Ceva mai monstruos, decât această dispoziție, cu greu se va putea plâzmi.

Prin art. IX papa își asigură corpul canonicilor din cetățeni români, dar și din *străini*, fără considerare la bugetul țării noastre, adevă la impozitul asupra *tuturor* locuitorilor.

«Patrimoniul sfânt», din art. XIII, înseamnă cedarea imenselor averi în proprietatea bisericii catolice, pe când statul unguresc rezervându-și

dreptul de proprietate, le-a cedat numai folosul (uzufructul). Venitul acestui patrimoniu, și al altor fonduri catolice pomenite în acest articol, va servi nu numai pentru scopul mărturisit în text, ci și mai ales pentru cel nemărturisit (adecă politic) al papei, — căci alt fel «patrimoniul» n'ar fi administrat «în chip liber», — fără drept de control al statului, — din partea unui consiliu al episcopilor.

Art. XV. dăruiește — pe nedrept — catolicilor imensele averi ale *patronatelor*, deși toate aceste averi aparțin, după drept, statului.

În seminăriile eparhiilor (art. XVI), *11 la număr*, limba română și istoria țării sânt obligatorii numai «în măsura în care nu împedecă studiile teologice», adecă: două studii vor putea fi predate b. o. într'o oră pe lună...

În ce limbă vor învăța elevii? Art. XX prevede: «Instrucția religioasă a catolicilor cari nu sânt români, va fi făcută în *limba lor maternă*». Eată, prin urmare, perpetuarea *seminariilor ungurești*, a focarelor de iredentism și agitație împotriva statului!

Ordinile și congregațiile religioase, instrumentele de lucru ale scaunului papal, — alungate pe vremuri din Franța, ear astăzi eliminate și din Mexicul care făcuse greșala să le primească, — vor fi (după art. XVII) admise să se stabilească în regatul român, li se acordă personalitatea juridică, ca să poată dobândi averi prin donațiuni... Unde și în ce scop vor merge veniturile acelor averi ale românilor?

Putinul cât am publicat din acest prețios document, scris cu adâncă convingere a pericolului național ce-l reprezintă concordatul, sperăm să fie de ajuns pentru a deștepta atențiunea cititorilor asupra studiului alcătuit de dl Popescu Tudor, care sfârșește cu următoarele cuvinte:

Am scris cartea aceasta plin de grijă pentru tulburările religioase ce ne așteaptă, și de care ne ferise Dumnezeu până acum; căci, dacă guvernul va încheia Concordatul, vom începe îndată lupta pentru anularea lui, și cu ajutorul lui Dumnezeu vom izbuti; pentru că de când sântem pe acest pământ, al nostru nu atât prin moștenire, cât prin jertfa noastră necurmată, timp de nouăsprezece veacuri, noi am crezut în Dumnezeu. În ceasul acesta rugăm pe Dumnezeu să lumineze pe guvernânții noștri, și să-i oprească de a încheia Concordatul. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Ziua onomastică a Regelui. Pentru sănătatea și îndelunga domnie a tinărului și binecredinciosului nostru Suveran, a Maiestății Sale Regelui *Mihai I*, s'a celebrat în ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, îndată după Sf. Liturghie, serviciu divin în toate bisericile din Arhiepiscopia ortodoxă română de A'ba-Iulia și Sibiu. Serviciul divin, în catedrala noastră din Sibiu, s'a săvârșit de I. P. C. Sa arhimandritul-vicar arhiepiscopesc Dr. Vasile Stan, cu asistența preoțimii locale, ear cuvântarea ocazională a rostit-o Precucernicul pâr. Ioan Dăncilă. La festivitate au asistat: I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, reprezentanții autorităților militare și civile, și alți numeroși credincioși, cari urează cu toții, și la prilejul acestei zile, M. Sale Regelui *Mihai I* domnie glorioasă și înțeleaptă, vrednică de mării voievozi, pregătitori și făuritori ai unității politice a neamului. Fie ca, sub această domnie, să se restabilească și deplina unitate religioasă din trecut a românismului!

In Țara Oltului

Dumineca trecută, la 6 Noemvrie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, însoțit de P. C. Sa Vicarul Vasile și de patru consilieri au plecat des de dimineață la sfințirea bisericii din Viștea de jos. Străbătem în goana automobilelor satele Șelimbăr, Veștem, Bradu și când trecem Oltul, ceața dimineților de toamnă se ridică și se deschide în fața noastră grandioasa panoramă a Carpaților la picioarele cărora se întinde șesul lung, presărat de sate pe sub munți, de-alungul soșelei naționale și pe sub sprânceana dealurilor pe unde șerpuește Oltul turbure. În lumina soarelui coboară trăsuri și căruțe, se umple drumul de mulțimea Oltenilor, cu preoții lor în frunte, cu fruntașii satelor, notari, învățători, primari, îndreptându se spre Viștea de jos. În marginea hotarului ne întâmpină un banderiu de călăreți din Viștea, iar la intrarea în sat, la o poartă triumfală așteaptă satul întreg cu pref. jud. dl Alexandrescu. De la munte și câmpie, din Răsărit și de la Apus s'au strâns o mulțime de oaspeți pe șosea și pe stradele largi și curate ale Satului. Oltenii în costume de sărbătoare și printre mulțimea de popor surtucari. Douăzeci de preoți în frunte cu protopopii Căndea și Borzea întâmpină pe I. P. S. Sa și o oaste de închinători. Biserica cea nouă s'a ridicat în locul celei vechi. E o imitație a catedralei din Sibiu, fără turnurile țuguete, după modelul Sfintei Sofii. Cu această biserică, tradiția ortodoxă străbate în Țara Oltului înfrățindu-se cu mănăstrea în stilul brâncovenesc dela Sâmbăta de sus, de unde cu vremea va porni și duhul misionar al ortodoxiei renviate și biruitoare.

Un act religios, cum este sfințirea unei biserici, are o puternică rezonanță în sufletul fără astâmpăr al Oltenilor. Nicăiri în Ardeal nu s'au păstrat tradițiile trecutului și caracterul de aristocrație țărănească mai genuin ca în Țara Oltului. E atâta demnitate în această populație, aspră, tăcută și harnică. E în sângele lor sbucium din vijelia codrilor și solemnitate din măreția munților, cari străjuiesc de-asupra lor ca monumente ale veșniciei.

Slujba sfințirii începe înaintea bisericii noi. Corul studenților academiei complectează solemnitatea rugăciunilor. Când se încunjură biserica și I. P. S. pune sigilul Sfintei Cruci pe pereții bisericii, rostind versetul din Isaia prorocul: «Luminează-te, luminează-te noue Ierusalime», un fior sfânt străbate prin toată mulțimea, pironită de gândul că prin acest semn și în țaria Domnului nostru Isus Hristos luăm în stăpânire o sfântă moștenire pentru răscumpărarea păcatelor și spre vieța de veci. După deschiderea ușilor și potrivirea sfințelilor moaște pe prestol, I. S. S. Sa a rostit în genunchi din mijlocul bisericii rugăciunea, «Să fie ochii tăi îndreptați spre dansa, ziua și noaptea și urechile tale luând aminte spre rugăciunea celor ce cu frică și cu bunăcucerție vor intra într'ansa, și vor chema întru tot cinstitul și preamărit numele tău. Ori câte vor cere dela tine, tu să-i auzi în cer, să faci milă și să fii milostiv lor».

Sfârșindu-se slujba sfințirii, a început prima liturghie, iar predica I. P. S. Sale a concentrat atențiunea asupra puterii sufletului creștinesc prin care divinitatea purifică, înalță și întărește viața individului și a societății.

Prin variate pilduri a arătat I. P. S. Sa

cum prin Isus Hristos vieța creștinească e menită să se prefacă într'o capdoperă divină.

Când oamenii ar crede în Isus Hristos și ar pune în practică învățătura Lui, cele mai multe probleme ale vieții s'ar rezolvi. Relele de cari suferim sunt infiltrațiile păcatului. Singura însănătoșire ne-o poate da Hristos în toate rărurile vieții individuale și colective.

Darurile lui Dumnezeu nu se sălășluiesc în suflete până ce nu se sălășluiesc însuși Dumnezeu în noi. Strigătul sufletului să ne fie: nu ale Tale, ci pe Tine, Doamne te dorim! Iar a câștiga pe Dumnezeu în sufletul omenesc nu este trudă ușoară. Puține bunuri prețioase sunt ieftine, dar cele câștigate scump, înfruntă veșnicia.

Târziu s'a terminat serviciul divin, predica arhierească și binecuvântarea mulțimii.

La locuința parohului Pavel Borzea s'au prezentat Preoțimea, autoritățile publice, comunale și județene.

În sala spațioasă a băncii «Olteana» s'a dat o masă pe seama oaspeților, la care I. P. S. Sa a toastat pentru Regele Mihai; alte toaste pentru Căpetenia bisericească, pentru conducătorii vieții publice pentru hărnicia poporului din Viștea și pentru vrednicul paroh Pavel Borzea, care în toastul de încheiere a reamintit opera profesorului de la catedra Seminarului, care a rămas și azi propoveditor de pe tronul mitropolitan. Până la sosirea trenului I. P. S. Sa a vizitat școala de meserii a Statului în Viștea de jos și a împărțit elevilor cărți de rugăciune spunându-le cum dintr'un atelier a pornit în lume cel mai binecuvântat muncitor și cum evanghelia muncii samănă mulțumire, putere și fericire.

Am plecat din Viștea cu sufletul plin de mângâiere. «Sate și preoți» rezumă trecutul nostru — după intuițiua dlui N. Iorga. Azi trăim în România-mare, dar viitorul României-mari și al Bisericii patriarhale atârnă de înălțarea satelor și din prefacerea lor în straturi ale împărăției lui Dumnezeu, prin munca în tăcere a apostolilor de la sate, cari prefac cele mai crâncene adversități ale vieții în jertfe la altarul neprihănit al binelui comun.

Dar la Viștea de jos am mai văzut o lecție instructivă. Satele noastre — căci de orașe abia se poate vorbi, — păstrează notele conservative ale poporului nostru cu o îndărătnicie caracteristică. Spiritul nou de prefaceri nu poate fi reprezentat prin alți factori decât prin preoți. Preotul activ, cucernic, cu interes neadormit pentru sbuciumul vieții publice și al celei locale spre a-l aduce în armonie cu eternele principii ale Evangheliei lui Hristos și a stabili un front comun de acțiune, sub steagul Mântuitorului, un astfel de preot e chemat să reprezinte apostolatul zilelor noastre.

Parohia e o familie creștină și preotul e «părintele» tuturor. Clement de Alexandria pe la anul 200 d. Hristos, vedea în preot modelul creștinului desăvârșit, pentru că n'a ales vieța solitară, ascetică, ci se căsătorește, devine tată, ia asupra sa grijile familiei, cu toate încercările ei; înțelege și se poate transpune în situația tuturor părinților cu copii, se sbate ca pe toți să-i mângâie și să-i ajute și prin toată truda și succesele sale prezintă în miniatură chipul Providenței atotdiriguitoare.

Prin astfel de păstori se zidește Biserica cea vie și se renouiesc făgăduințele fericirii pe pământ. *Tr. Scorobef asesor cons.*

Preotul predicator

Obiectul de competență al preocupărilor, din activitatea pastorală a preoțimii noastre, are să-l formeze *predica*, — ea este arma tare, prin care slujitorul altarului va putea să iasă biruitor în lupta luminii împotriva întunecului.

Cu prilejul conferinței pastorale, ținute către sfârșitul lui Mai a. c., în centrul arhiepiscopal, la Sibiu, în fața Prea Cuceritorilor noștri protopopi, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, făcând examinarea sumară a problemelor vieții noastre religioase, morale și administrative bisericesti, s'a oprit, înainte de toate, la *predică*: «Prin ea s'a răspândit Evanghelia și biserica, prin ea pătrunde adevărul în sufletele oamenilor și se regenerează viața morală». Dar, fiindcă nu totdeauna se predică așa cum ar trebui, cuvântul arhieresc din conferință urmează zicând: «Se țin predici morale, dar nu se prea țin predici *religioase*, — sau, în ori ce caz, predici care se conțină elemente religioase se spun prea puține. Trebuie să propoveduim pe Hristos și Mântuirea, harul și adevărul Lui — acesta trebuie să fie obiectul predicii. Astăzi se vorbește despre cinste, omenie, cumpăt, hoție, fărădelegi, minciună, injurături, creșterea copiilor, și alte asemenea lucruri, — desigur folositoare și necesare; — dar, toate acestea nu sânt predica cea adevărată, religioasă, ci fac predica morală. Deși apropiate și înrudite, totuși religioasa și morala nu sânt același lucru. Mântuitorul Isus și Apostolii au predicat credința, nu morala vieții burgheze, — morala steapă pe care o știu și cei ce o calcă în urma slăbirii voinței lor prin vicii; — ei nu au vestit morala codului penal. Ei au propoveduit marele principiu din care izvoarește viața religioasă, contactul sufletului omenesc cu Dumnezeu, devoțiunea noastră înaintea lui Dumnezeu, conștiința veșniciei necesități pentru care a venit a doua persoană a Dumnezeirii în lume să ne răscumpere, să ne facă fii ai lui Dumnezeu. Au vestit realitățile sfinte: suflet, nemurire, Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt, har, grație divină, — realități cu care trebuie să trăească omenirea și din pătrunderea cărora va rezulta o morală mai înaltă, mai sfântă decât morala lui «nu», teoretica morală a opreliștei».

Dar toate aceste idei și sfaturi, date aici de Arhieriu, nu cer ca tinerul preot să și desfășoare înaintea păstorilor săi, săteni sau orașeni, știința de carte dobândită în Academia teologică, punându-le sub ochi, în predica sa, argumentele savante învățate în școală despre adevărurile religioase.

Predica este ascultată cu luare aminte, numai când predicatorul isbutește să deștepte interesul ascultătorilor, între cari vor fi — poate încă lungă vreme — și numeroși analfabeți. Interesul se deșteaptă, dacă predica «este rezultatul cugetării și simțirii personale, dacă e *sinceră* și *naturală*: simplitatea ei trebuie să fie nu numai în formă, ci și în felul de a o concepe; aceasta se poate realiza prin continua cristalizare a vieții, prin trăirea lui Hristos în noi».

Alte cerințe:

Predica are să pornească dela fapte cunoscute și trăite de ascultători.

Pe amvon nu se fac critice, nici alt fel de discuții, potrivite în afară, dar care nu pot avea intrare în biserică, unde

omul vine la rugăciune de alinare și de întărire sufletească.

Vestirea cuvântului dumnezeesc se face în raport cu pregătirea intelectuală a enoriașilor și cu necesitățile lor de credință și moravuri, de loc și de timp.

Citind cu râvnă Sf. Scriptură, al cărei grai bătrânesc impresionează atât de puternic inima țaranului român, avem totdeauna la îndemână izvorul nesecat al comorilor înțelepciunii și adevărului.

Trebuința predicii în biserica noastră este cu atât mai accentuată, ca mijloc de lămurire a drepte credințe, cu cât fanatismul sectanților își câștigă partizanii mai ales prin aceeași armă, a predicii, dar tălmăcind tendențios sf. evanghelie.

Pe lângă aceasta, lumea de acum — se spune de atâtea ori — trece prin o mare criză sufletească, în care omul sbuciumat simte trebuința de razim și de lămurire, deci el este doritor să audă cuvântul de mângăere și de învățătură al bisericii, — astfel predica bine pregătită a preoțimii răspunde cu atât mai vărtos unor necesități adânc simțite.

Darul de a predică este, firește, deosebit: unii simt chemarea de predicator în grad mai mare, alții mai puțin, sau de loc. Voința și studiul stăruitor însă pot face și aici minuni.

Să se audă dar cuvântul binevestitor al predicatorilor mai viguros și mai înălțător în slujbele sfinte noastre biserici, spre întărirea și răspândirea cunoștinței religioase a vieții creștine ortodoxe.

Fixarea datei Paștilor

— De Baron GUSTAV BEDEUS —

În *Telegraful Român* dela 21 Octombrie, anul acesta, dl Chiricescu a răspuns la articolul meu din 5 Noembrie 1926, adecă aproape după un an. Tratatul Dsale intenționează, să mă învinuească de un procedeu necinstit și de agresiuni jignitoare față de Sf. Sinod. Judecata asupra procedurii mele și al Dsale, îl lasă public cititor, care să judece după ce va lua cunoștință și de cele ce urmează aici. Dela *romanul* eu pot aștepta, să țină încă în vigoare sentința *romană*: «audiatur et altera pars» și pot aștepta, ca înainte de a da crezământ unei învinuirii, să fie ascultat și cel învinuit.

La scrierea acelui articol m'a îndemnat împrejurarea, că Sf. Sinod a fixat sărbătoarea Paștilor în 1926 și 1927 pe baza referatului dlui Chiricescu din *Pascalii Dsale* și, în special pentru 1927 a ordonat, ca Paștile să fie sărbate (în loc de 17 April după ciclurile lunare ale dlui Chiricescu) la 24 April pentru a nu cădea pe aceeași dată cu cele evrești.

Dar eu am arătat, că canonul 7 apostolesc în care, afirmative, s'ar dispune această amanare, zice numai atât: Paștile să nu se sărbeze împreună cu Iudeii înainte de equinoctiu, iar aceasta însemnează, că dacă evreii sărbează pasha înainte de equinoctiu, după cum mai înainte se întâmpla câte odată, atunci să nu și sărbeze și creștinii Paștile lor înainte de equinoctiu. Iată deci, că regula amânării este înțelesă pe o evidentă înțelegere greșită, primită însă așa din vechime; o rătăcire pe care n'am descoperit-o eu, ci în 1910 astronomul rus-ortodox S. M. Saladiiov, care, de către academia științifică rusească, a fost încredințat cu studiul problemei calendaristice și pascale.

Dl Chiricescu zice, că eu învinuesc Sf. Sinod de această rătăcire. Dar eu nu învinuesc Sf. Sinod, ci pe dl Chiricescu, pentru că Sinodul a adus hotărârea sa bazat de propunerea Dsale ca specialist. Dar nu, — eu nici Dsale nu l-am făcut reproș, pentru că nu Dsa este vinovat de faptul că numita rătăcire dăinuiește de veacuri. Eu numai am atras atențiunea asupra ei. Și pentru ce? Oare din vreo rea intenție, numai pentru ca să învinuesc Sf. Sinod?

Nu! Nu! Ci numai din dorința sinodului niceean, anume, ca toți creștinii să sărbeze Paștile deodată!

Eu am amintit, că și *reprezentanții aproape ai tuturor bisericilor ortodoxe* au constatat în Constantinopol 1923, că acest principiu al amânării nu mai poate fi susținut. Ei au constatat, că susținerea lui este o rătăcire, iar dacă această constatare este, cum spune dl Chiricescu, o jignire a Sf. Sinod, și ei l-au jignit.

Eu am arătat, că menționând principiul amânării Paștilor pe Dumineca viitoare în cazul coincidenței lor cu pasha evrească, se întâmplă uneori, ca ele să cadă după 25 April, ceea ce după pascalia niceeană este es his.

Dl Chiricescu a recomandat, ca într'un astfel de caz să se renunțe la amânare. În fața acestuia eu însă susțin ca corectă propunerea conferinței din Constantinopol, anume, de a se renunța *totdeauna* la această regulă.

Căci dacă amânarea se bazează pe o veche rătăcire și dacă, cum spune dl Chiricescu, uneori trebuie să renunțe la aplicarea ei, atunci mai corect este să renunțăm totdeauna, pentru ca astfel să sărbăm toți creștinii Paștile deodată.

Dar eu am mai zis, că amânarea Paștilor din cauza coincidenței cu pasha evrească este chiar *împotriva pascălei niceene* care hotărăște ziua sărbătorii Paștilor și nu admite nici o amânare, nici chiar în cazul unei coincidențe cu pasha evrească.

Dl Chiricescu zice însă, că propunerea Dsale nu greșește împotriva normei niceene. Eu las, să judece oricine, că oare se greșește împotriva regulii niceene sau nu, dacă Paștile nu se sărbează după regula niceeană, ci în Dumineca următoare când coincid cu pasha evrească și când Dumineca următoare nu este mai târziu de 25 April.

Dar toate acestea au fost numai niște idei pe cari ca cunoscător al problemei le aveam. Eu am fost invitat din partea unei superioare autorități bisericesti, să public aceste idei, pentru că ele înlătură greutățile ce se ivesc — accentuate și de dl Chiricescu — în cazul când prin amânare Paștile ar trebui sărbate după 25 April. Deci eu le-am publicat numai la o dorință expresă, iar valoarea lor o invederează și faptul, că le-a publicat și organul Sf. Sinod, «Biserica Ortodoxă Română».

Eu spuneam în articolul meu: amânarea este o greșală, fiindcă se bazează pe greșală.

(Se poate, că expresiunea mea «irrig» putea fi tradusă mai bine prin «scăpat din vedere» decât «greșit», aceasta însă nu mi se poate atribui mie, pentru că nu eu am făcut traducerea).

Aceasta nu este învinuire; pentru că a greși este lucru omenesc (errare humonum est). Știu bine, și eu greșesc uneori, dar sunt mulțumitor când sunt făcut atent. Dl Chiricescu însă pare a crede că și Sf. Sinod are infalibilitatea papei, de aceea nu iartă, să i se atragă atențiunea asupra greșelilor.

Dar, dacă aceasta ar fi așa, atunci organul bisericesc «Telegraful Român» nu mi-ar fi publicat articolul; redacția trebuie să cunoască mai bine ca mine acest punct de vedere. Dar numitul organ nu a aflat în articolul meu nimic necuviincios, de aceea l-a și publicat, așa și «Biserica Ortodoxă Română», iar judecata acestui organ asupra articolului meu, sigur, este mai competentă decât a dlui Chiricescu.

Eu ca «eterodox», cum mă numește dl Chiricescu, încă am stat pe gânduri să mi spun cuvântul la chestiune sau nu, dar ca unul dintre puținii cari sânt orientați în această problemă încurcată am fost aproape provocat.

Și după ce reprezentanții Bisericii ortodoxe române la conferința din Constantinopol mi-au mulțumit cu multă căldură pentru informațiunile mele și după ce conferința unanim a hotărât în sensul propunerii mele, nici cum nu mai puteam crede, că sfatul meu cerut și faptul, că am atras atențiunea asupra rătăcirii, ar mai putea fi socotite ca aroganță.

Atitudinea aceasta a dlui Chiricescu eu o aflu deadreptul dușmănoasă, pentru că Dsa pentru această pretinsă aroganță provoacă împotriva mea întreaga Biserică ortodoxă.

Problema nici de cum nu este exclusiv numai ortodoxă. Cetățenii neortodocși ai României sunt obligați prin lege, să respecteze repausul duminecal și la Paștile ortodoxe precum și la ziua Înălțării Domnului; noi suntem deci foarte interesați, ca fixarea acestor sărbători să fie binepotrivite.

Dar mai pe sus de toate: Fixarea Paștilor este o problemă *generală creștină* de mare importanță. Toți avem dorința sinodului niceean, anume, ca toți creștinii să serbeze Paștile odată, de aceea ne credem îndreptățiți a colabora la rezolvarea corectă a acestei probleme, iar pentru aceasta, cred, că mai curând merităm mulțumiri decât dușmăni, chiar și în cazul, când am rătăci, pentru că intenția noastră a fost numai bună. (Urmează).

Criza morală

— Cuvântul unui arhieru —

În ședința senatului dela 31 Oct. 1927, la discuția răspunsului la mesaj, a luat cuvântul P. S. S. Episcopul *Roman* al Orășii.

P. S. S. face un tablou foarte sugestiv al crizei morale: E regretabil că pretutindeni, dar mai ales la noi, nu se vorbește, nu se scrie decât despre ce este rău, și nimic, nici un cuvânt despre ceea ce este bun și temeinic făcut.

De ce se atacă cu înverșunare, de ce se înveninează atmosfera, atacându-se fără cruțare și cele mai fundamentale instituții ale neamului și ale țării, biserica, armata, justiția?

E rău că la noi se dă curs tuturor acestor lucruri. Un maghiar a scris de curând în englezește o carte, în care s'a folosit de toate criticile, toate relele ce au fost scrise în țară, și cu ele caută să ne prezinte străinătății, desigur cum nu sântem în realitate. Dacă toate relele ce se scriu ar fi adevărate, nu se poate ajunge la altă concluzie decât că un popor ajuns la așa decădere nu merită să trăiască. În acea carte a maghiarului totul este defăimat, — administrația, biserica, școala, armata.

Această propagandă o fac în mare parte minoritarii. Nu pot fi bănuți de atitudine dușmănoasă față de ei. Dar, de ce să nu recunoască minoritarii că în România se bucură de o mare libertate?

În ceea ce privește libertatea religioasă, ei au o episcopie la Timișoara, unde noi românii nu avem. Cultele minoritare nu se pot plânge că nu au libertate desăvârșită.

În eparhia mea, este însă o religie mai privilegiată ca toate celelalte. E religia mozaică. Sâmbăta se suspendă totul, și examenele, și orice activitate. Parcă ar tinde să ne schimbe sărbătorile noastre. Toate școlile, care erau în ființă sub vechiul regim, sânt și azi. Evreii au 128 școli cu limba de propunere maghiară. Statul român li-a făcut și un liceu. Pe lângă acestea, mai sânt 7 școli confesionale și 4 particulare tot cu limba de propunere maghiară.

Și totuși, se pune întrebarea: Ce măsuri se pot lua pentru romanizarea orașelor? M'am gândit că prin sprijinul dat industriei. De aceea, am primit să fiu președintele comitetului școlii de arte și meserii. Cu mari dificultăți am putut căpăta cinci milioane lei, din care până în cele din urmă nu au rămas decât 500,000 lei.

În atelierele, unde se câștigă milioane și milioane, nu sânt locuri pentru absolvenții școa-

Pentru Sf. Mănăstire Brâncoveanu

— Daruri aduse din deosebitele părți ale țării. — Râvna credincioșilor —

În colecte și în plasări de cărămizi, pentru sf. Mănăstire brâncoveană, constatăm deosebită râvnă atât la corporațiile noastre bisericești și culturale, cât și la particulari. Amintim în special următoarele nume: Direcțiunea Școlii normale «A. Șaguna» din Sibiu, Păr. consilier episcopesc Dr. Gh. Ciuhandu din Arad, Gruia A. Cristea, negustor, în București, Oficiul protopop. al Făgetului, Ion Moșoiu, prof. în Brașov, Traian Cucuianu, prof. în Sibiu, direcția instit. teologic din Caransebeș, studenții Academiei teologice din Sibiu, preotul R. Ionescu din Brăila, Protoieria plasei de sus din capitală, Protoieria județului Teleorman, primăria orașului Medgidia ș. a.

Lista întreagă de astăzi este următoarea:

1. <i>Traian Cucuian</i> , profesor în Sibiu, a colectat cu lista Nr. 415	3050
2. Direcțiunea institutului teologic ort. din <i>Caransebeș</i> , a colectat Lei 2020, și a plasat cărămizi, în valoare de Lei 750 total	2770
Din plasări de cărămizi prin:	
1. Direcțiunea școlii normale A. Șaguna Sibiu	4520

2. <i>Dr. Gh. Ciuhandu</i> , consilier ep. Arad	4000
3. <i>Gruia A. Cristea</i> , negustor, București str. Isvor Nr. 18.	4000
4. Oficiul protopop. al <i>Făgetului</i>	4000
5. <i>Ion Moșoiu</i> , profesor, Brașov	3120
6. <i>Studenții «Academiei teologice» Sibiu</i>	2200
7. <i>Pr. R. Ionescu</i> , Brăila	2000
8. Protoieria plasei de sus din <i>Capitală</i>	2000
9. Protoieria județului <i>Teleorman</i>	1950
10. Primăria orașului <i>Medgidia</i>	2000
11. <i>Matei Răduleț</i> , catehet în Făgăraș	1380
12. <i>Constantin A. Cosma</i> , preot Bâlca	1000
13. Oficiul protopop. din <i>Oravița</i>	960
14. <i>Dr. George Dubleș</i> , Deva	766
15. <i>Ioachim Spătar</i> , ieromonah, în Mănăstirea Neamț	575
16. <i>Iosif Stanca</i> , catehet în Deva	520
17. Primăria comunei <i>Cobadin</i>	400

Total Lei: 41,212

Suma de mai înainte Lei: 2.731,705

Total general Lei: 2.772,917

lelor noastre de meserii. Sânt boicotați, deoarece industria nu este mâinile noastre.

Până acum, n'am putut înjgheba de cât un cămin pentru 150 copii de țărani, care să fie îndrumați la meserii.

Toate acestea le fac maghiarii pe baza unui program: menținerea orașelor.

Noi nu lucrăm sistematic. Ne svârcolim în politică, în timp ce ei zidesc cetăți din care să nu-i putem scoate.

Maghiarii fac acum propagandă că i-am desmoștenit, când le-am luat pământul. Din 42 mii de români, au primit pământ 18.000 rămânând ceilalți neîmproprietăriți, pe când din 13.000 maghiari au rămas neîmproprietăriți 7000. Vedeți proporția. Cui s'a făcut nedreptate?

La marginea unui sat din județul Bihor și au făcut case 27 maghiari și 3 români.

având aceeași paternitate și având scopuri de viață analoge, deși lucrează pe căi diferite: răsturnarea ordinii de viață socială și religioasă în rândurile societății omenești.

Bolșevicul și sectarul plecat-au la muncă distructivă, unul în câmpia socială a ordinii politice mondiale, ear celalalt încearcă a intra în via Domnului Isus Hristos, spre a destrămă adevăratul creștinism, și încă — cu ajutorul evangheliei...

Având aceleași ținte, acești doi filii ai întunerecului doresc a se întregi în rezultatul muncii lor; căci bolșevicul este *sectar* politic, ear sectarul nu e altceva decât *bolșevic* lucrător în teren de credință.

Având însărcinarea de a trata tema în conferința de față, în conformitate cu stările sufletești și referințele credincioșilor noștri din *comunele rurale*; având în vedere, că în esență bolșevismul și sectarismul sânt identice, și că în comunele noastre rurale, cu deosebire fracțiunea *sectară* se arată mai îndrăzneată, am socotit a mă ocupa, în modesta mea lucrare, mai intensiv cu această fracțiune.

Citește raportul unui arhieru care arată starea deplorabilă a coloniștilor din mai multe comune.

La o întrerupere a dlui senator Aciu, P. S. Sa declară că a venit cu aceste lucruri la Senat, ca să arate ce sacrificii fac românii în bunătața lor, și în ce situație se găsesc.

Dintr'un înalt sentiment patriotic le-am adus în discuția maturului corp. Eu nu fac politică. Sânt destul de conștient de ceea ce trebuie și ceea ce nu trebuie să spun.

Cu date statistice arată numărul mare al parohiilor minoritare împroprietărite, față de parohiile noastre, dintre care peste 200 nu sânt împroprietărite. Tot astfel și în privința episcopilor. Biserica romano-catolică are mai mult decât toată biserica ortodoxă cu patriarhia și cele 18 episcopii.

Cu bolșevismul, ca ideologie deosebită, ne vom ocupa aici numai în măsura în care sectarismul ne silește a-l pomeni ca pe un frate gemă al său.

Lucrarea mea cuprinde două părți:

I. Sectarismul și cauzele lui, ca primejdie pentru neam și pentru credința noastră strămoșească; și

II. Mijloacele pentru combaterea aceluia.

I. Sectarii, de diferite nuanțe, cunoscuți în popor sub numele de *pocăiți*, deși sânt de origine mai veche, prin părțile noastre s'au ivit, în mod mai pronunțat, după război, ca o zestre fatală a aceluia. Aceștia constituie nu puțină primejdie pentru viața creștinească și națională de stat; ear în fața primejdiei nu e permis să fim optimiști sau nepăsători, ci cât se poate de circumspecți și veghetori. Focul sectarismului este mereu ținut aprins în patria noastră, — în afară de ovreime, — și de alți dușmani neîmpăcați ai noștri. (Urmează).

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

FOIȘOARA

Dela conferențele preoțești

Care este și care sânt mijloacele, prin care preotul poate preîntâmpina propaganda bolșevistă și propaganda sectară în comunele rurale?*)

Înainte de a intra în miezul tratării subiectului, socot că nu este de prisos să stabilim, în linii fugare, concepția tendinței de viață socială a acelor asociații în idei, cunoscuți azi cu numele de *comuniști* sau *bolșevici*, și sub numele de *sectari* sau *pocăiți*.

Conducerea centrală a asociației clerului «Andrei Șaguna», dându-ne spre lucrare tema de sus pentru conferențele preoțești de toamnă din acest an (1927) a combinat ambele ideologii — bolșevică și sectară — pentru a fi obiect de tratat, fiindcă ambele sânt surori nedespărțite,

*) Temă tratată în conferința preoțească din 22 Octombrie a. c. a despărțământului Hunedoara al Asociației clerului «Andrei Șaguna».

La votarea legilor să fim cu atenție, ca să se repare nedreptățile, care s'au făcut. Săntem egali, să ne iubim cu toții. Biserica ne învață aceasta și să-i urmăm sfatul.

Guvernul să stea în ajutorul însănătoșirii morale. Numai prin ea putem ajunge la prosperitatea țării.

I. P. S. Sa Cisar, arhiepiscop, declară că Monseniorul Dolci, nu face vizite canonice, ci vizite prietenești.

Insistă asupra necesității concordatului care va fi în interesul țării.

P. S. Episcop Roman, descrie modul cum a făcut recepțiile și vizitele canonice monseniorul Dolci.

«CRUCEA ROȘIE». Societatea Națională: Crucea Roșie organizează serbări pe țara întreagă în zilele de 13—21 Noemvrie a. c. Clerul și credincioșii sfintei noastre Biserici sânt invitați a participa la aceste serbări și a sprijini acțiunile acestei instituții de cel mai înalt interes creștin și național.

In Congresul „Asociației Clerului român ortodox”, ținut la București în 18 și 19 Oct., președinte p. r. I. Popescu-Mălăești, prof. la fac. teologică, a făcut o dare de seamă asupra mersului Asociației în cursul anului acestuia. În toate acțiunile a căutat să mențină neștirbită demnitatea preotului. Relevă situația financiară precară a Asociației, deoarece membrii nu și achită cotizațiile. Pr. G. Crețu citește raportul asupra situației financiare. Adunarea aprobă raportul. Pr. ec. R. Rădulescu, raportor, vorbește despre greutățile ce se întâmplă cu aplicarea noii legi de organizare bisericească. Noua legiuire este prea complicată, iar regulamentul de aplicare conține dispozițiuni care nu se găsesc în lege. — A doua zi, 19 Oct. cor. la ordinea zilei fiind continuarea discuției asupra noii legi de organizare bisericească, s'a dat cuvântul pr. ec. Nistor, care a susținut legea.

După o serie de propuneri în legătură cu salarizarea, cu averile bisericești, s'a cerut închiderea discuției și alegerea unui comitet care să primească propunerile și să redacteze un memoriu.

Pr. Popescu Mălăești a spus că în biserică sânt două curente: unul cezaro-papist și unul politic. Ambele sunt dăunătoare bisericii. Întreaga preoție trebuie să lupte în contra unor asemenea tendințe.

Pr. Victor Popescu dezvoltă raportul său asupra mijloacelor mai potrivite pentru încheierea «Asociației clerului» și asupra modului ei de funcționare.

La discuția generală asupra acestui raport au luat cuvântul preoții: Popescu Mălăești, Petre Chiricuță, Georgescu Dușumea, Crețu, Cuciușna și profesorul Colan.

S'a procedat în urmă la alegerea noului comitet.

INFORMAȚIUNI

Regele Mihai începe să învețe carte. M. S. Regele Mihai, trecând vârsta de 6 ani, va începe să învețe carte. Până acuma se obișnuia, ca învățătorii să vie la palat și să instruiască pe micile odrasle regale. Pentru M. S. Regele Mihai se va întreprinde altă metodă: se va înființa în palatul regal o clasă pentru un număr de 17 elevi, cari vor fi aleși din toate păturile societății și cu acești băieți va învăța și M. S. Regele.

Faptă frumoasă, a primului rege român, Carol I, s'a aflat abea acum. La comemorarea din Iași a voevodului Grigorie Ghica, dl general Zadik, comandantul corpului IV de armată, a făcut următoarea comunicare: Regele Ferdinand, în timpul unui pelerinaj, i-a relevat faptul necunoscut de marele public, că statuia voevodului Grigorie Ghica din Iași a fost ridicată din inițiativa și cu cheltuiala unchiului său, Regele Carol. În anul 1875, defunctul Rege Carol, atunci prinț domnitor, aflând că se pregătesc la Iași serbări comemorative, pentru centenarul răpirii Bucovinei, a hotărât, în venerațiunea ce purta

memoriei lui G. Ghica-Vodă, care s'a jertfit apărând integritatea Moldovei, să ridice o statuie domnitorului. Dar cum un astfel de gest din partea prințului ar fi provocat protestări din partea Austro-Ungariei, Regele Carol a transmis primăriei din Iași sub *altă* formă sumele necesare. Astfel statuia domnitorului Grigorie Ghica din Iași, se datorește inițiativei personale a Regelui Carol I, care a suportat cheltuielile ridicării ei.

A. S. R. principele Nicolae, membru al Inaltei Regențe, este înaintat la gradul de general.

Pentru orfelinatul arhiepiscopesc. Dl **Ioan Ionică**, dir. de fabrică în Zărnești, a dăruit la fondul orfelinatului nostru suma de Lei 1360, — diurna de deputat-congresual. Generosului donator i se aduc mulțămiri.

Mare serbare la Făgăraș. Duminecă în 30 Octomvrie 1927 s'a făcut sfințirea steagului reuniunii meseriașilor din județul Făgăraș. Din partea guvernului au participat dl Dr. N. Lupu și dl deputat Mihail Oromolu. Sfințirea steagului s'a făcut de către P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, ca mandatar al I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. Serbarea a fost impunătoare. P. Sf. Episcop Grigorie a celebrat Sf. Liturgie în biserica ortodoxă română, apoi a ținut un în mos discurs în mijlocul pieții, unde s'a sfințit steagul. P. S. Sa. în cuvântarea ținută către meseriași, a arătat că Mântuitorul din clasa meseriașilor și-a ales pe răspânditorii Evangheliei Sale. Petru era pescar, Luca era medic, Pavel era făcător de corturi. Meseriașul e cu multă greutate pregătit pentru meseria sa, dar tocmai pentru aceasta să fie convins că munca clipelor lui se proiectează în lumea răsplătirii. De aceea membrii reuniunii să muncească cu zor având în frunte steagul, care le strigă *înainte!* Atât reprezentanții guvernului, cât și P. S. Episcop Grigorie, fiu al aceluia județ, au fost viu ovaționați de popor.

Combaterea alcoolismului. Lucru îmbucurător, când și țara noastră reacționează energic împotriva primejdiei mari a consumării nemăsurate de băutură alcoolică. În fruntea acestei mișcări salutare stă astăzi așezământul viguros al **Caselor Naționale**, de sub conducerea meritosului general, dl **Ion Manolescu**, bine cunoscut și în părțile ardelenale ale țării. Casele Naționale organizează mari congrese antialcoolice în orașele de frunte din toată țara. În 6—8 Noemvrie a. c. s'a ținut congresul la Cernăuți, unde s'au asociat manifestațiunii toate societățile culturale din oraș. Sperăm și dorim ca lucrarea începută să fie dusă, cu cele mai bune rezultate, în tot cuprinsul patriei noastre iubite.

Conferență preotească. În 30 Oct. c., în parohia **Gales**, s'a ținut conferența de toamnă a despărțământului clerului Săliște, cu slujbă în sobor, și predică rostită de p. r. protopop Dr. D. Borcea, cu textul evangheliei de rând. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al meseriașilor și societatea «Sf. Gheorghe» din loc. S'a slujit sf. maslu cu 7 preoți. A urmat conferența intimă asupra subiectelor: Sf. liturgie și explicările ei, de p. r. protopop Borcea; p. r. Bărbat a făcut darea de seamă a cărții «adevăratul preot» de Șenkov. După amiază s'au ținut potrivite prelegeri pentru popor. Părintele Hanzu a vorbit despre: Ramurile de economie mai însemnate, părintele I. Isac: Explicarea celor 7 taine ale bisericii ortodoxe, dl Dr. I. Lupaș, medicul cercului, despre boala infantilă; preotul locului, Nicolae Răchișan, a mulțumit prelegătorilor, iar corul societății meseriașilor și societatea «Sf. Gheorghe» a delectat publicul cu bucăți alese de cântece în 4 voci, sub conducerea zelosului profesor D. Floașiu. Poporul a urmărit cu multă luare aminte toate prestațiile care l priveau mai deaproape.

Om cuminte. Fostul ministru de justiție al Ungariei, Emil Nagy, scrie în «Pester Lloyd» un articol în care arată că, în călătoria s'a în Anglia, a constatat că ungurii nu vor putea să și împlinească nici odată gândul de a restaura Ungaria veche. Pentru că toți englezii și americanii, cu care a avut prilejul să vorbească, spun că alipirea ținuturilor deslipite la Ungaria este *vis*, de care politicienii și oamenii de stat nu se ocupă. «Noi trebuie să căutăm neapărat, — spune dl Nagy — să ne împăcăm definitiv și sincer cu vecinii noștri și să colaborăm cu ei pe terenul economic; așa o cer interesele noastre, aceasta o pretind vecinii dela noi».

Teatrul de marionete sau de păpuși, este bun mijloc de educație pentru copii, atât spre a întări conștiința națională și religioasă, cât și spre a răspândi idei de igienă modernă. În multe țări europene se dă deosebită îngrijire pentru aceste teatre de copii, sprijinite de stat. În vara anului 1928 se va deschide la Praga prima expoziție a teatrelor de marionete, la care participă și România. În țara noastră se înființează primul teatru de păpuși la Cernăuți, unde profesorul **Teodor Nastasi**, absolvent al Academiei de arte și regie a lui Reinhard, din Berlin, a instalat un asemenea teatru în sala muzeului industrial. Stagiunea se deschide în Decemvrie cu bazmul «Floarea de zăpadă». Scena din Cernăuți este demontabilă; păpușile sânt înalte de 28—40 cm., tăiate în lemn de tei; aparatul tehnic este cel mai desăvârșit; întreg personalul artistic și tehnic stă din patru conducători de păpuși, patru cititori ai rolurilor și un șef mașinist.

ȘTIRI LOCALE

Conferență, organizată de comitetele «Asociațiunii pt. lit. rom. și cultura poporului român», și «Asociației prof. secundari români, secția Sibiu», s'a ținut, în sala teatrului comunal, în seara de 8 Noemvrie a. c. Dl prof. **N. Iorga** a vorbit, frumos și cu duh, ca totdeauna, și des aplaudat de o sală tixită de sibieni, despre: «Școala națională, originea și decadența ei». Conferențiarul a arătat scăderile școlii naționale de pe vremea copilăriei și a tineretelor sale, precum și mijlocul ca acele scăderi ce, în parte, mai dăinuiesc, să fie îndreptate. Conferența a fost onorată de prezența unui distins public. În frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. După conferență s'a jucat piesa dlui N. Iorga, «Fata babei și fata moșneagului», cu talent și râvnă tinerescă din partea misionarilor dela Vălenii de Munte.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Concordatul. A apărut: «Studiul de drept constituțional: Cea mai mare primejdie națională actuală a României, **Concordatul cu papa**, de **Popescu Tudor** avocat, prof. de legislație la Seminarul central, consilier eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor». Conține, cum arătam la alt loc, proiectul de concordat cu explicarea fiecărui articol. Studiu vrednic de citit și de răspândit, (în care *Untrea* dela Blaj simte «un foc de mitraliere» împotriva sa și a celor de-o seamă cu dânsa). Prețul cărții 50 Lei.

Dare de seamă. A apărut: *World Conference on Faith and Order; Conferința mondială pentru credință și organizație bisericească* ținută la Lausanne în Elveția de la 3 până la 21 August 1927. — Dare de seamă — de I. P. S. Sa Nectarie, arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei.

Transilvania, revista Asociațiunii, a apărut Nr. 7 din 1927, dedicat memoriei Regelui **Ferdinand I**, fostului președinte de onoare al Asociației. Cuprinde articole de dnii: V. Goldiș, Dr. Gh. Preda, I. Lupaș, O. Ghibu, ș. a. Prețul 15 lei.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după
A. Huonder, din limba germană

de
Ioan Moșoiu

prof. la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov
Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhiepiscopescă.
Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

(130) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa I-a **Criștior**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Veniturile legate de acest post sânt:

1. Intregire dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 10 pământ arător și 3 jugăre pășune.
3. Stola obișnuită.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt invitați să și înainteze cererile provăzute cu documentele justificative în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu prealabila încuviințare a acestui oficiu să se prezinte în vreo Duminică sau sârbătoare în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii, spre a le cânta, cuvânta și eventual a celebra.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial și cu adunarea parohială.

Brad, la 18 Octomvrie 1927.

Alex. Fugătă
adm protopopesc.

GRATIS trimit catalogul meu despre **vițe de vie altoite** care cuprinde prețurile cele mai ieftine și sfaturile ne respălțabile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al Dvoastre nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu citiți călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS**, pepinerie 24, Diosig, județul Bihor. Se caută agenți pe lângă provizie mare. (131) 1—16

Este important pentru viticultori că cum să-și sădească special viile noi, și cum să-și completeze lipsurile în viile bătrâne. Referitor la aceste, dă sfaturi importante: **J. Szücs**, pepinierist, Diosig, jud. Bihor, în «Călăuza viticulturii» apărută, care o trimite gratis și franco dacă se ceri printr'o carte postală.

A apărut

în «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri **Gr. Petrov**, tradusă de **P. S. Sa Episcopul Nicodem**. E o lectură ca și care alta mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acelea din Tipografia arhidiecezană din Sibiu și se poate comanda de la Librăria arhidiecezană cu prețul de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de **E. HODOȘ**. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Jalea țării. Repriviri (asupra anului 1927). Din viața Regelui Ferdinand I. Un mare împărat despre Isus Hristos. † Dr. Ioan Mih. Versuri religioase: Nașterea Domnului, și Înălțarea. Peatra. Lumină în întunec. Pace vouă! (versuri). Curtea de Argeș. «Și ne iartă nouă»... (din viața vovezilor români). Căsătoria morților. Obicei la greci. Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conștiinței creștine. — Nou imn. — La poarta raiului. — Dumnezeu știe ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. În post. — 3. Țăranii tot mai cuminte. — 4. Cei trei magi. — 5. Cămașa fericitului. — 6. Țăranul și boșevicul. — 7. Cum să ne purtăm cu preoții? Glume ș. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. M. Sa Regina Maria. M. Sa Regele Mihai I. Inalta Regentă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. A. S. R. Principesa mamă Elena. Biserica episcopală dela Curtea de Argeș.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu **Șematismul** bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheti și învățători, — și altă ediție **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism **50 Lei**, — fără Șematism **20 Lei**

Plus porto postal **Lei 10**, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare:

Din viețile Sfinților

de Episcopul Nicodem

Prețul: Lei 4— plus porto postal Lei 2—.

Crâșma trează

(un program de luptă contra beției)

de Episcopul Nicodem

Prețul: Lei 4— plus porto postal Lei 2—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Piatra din capul unghiului

Scrisori teologice

de

Gala Galaction

Prețul Lei 50

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană

Istoria bisericăsească universală

de EUSEVIU POPOVICI

Vol. II. Prețul Lei 150—

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

Preotul G. Petrov:

Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu

Prețul: Lei 45—, plus spese de porto Lei 5—.

Au apărut:

Manuale de Limba română,

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică, pentru clasa a 4-a secundară,

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire (pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Istoria Literaturii

Se găsesc de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudo Lei 10—, broșat Lei 20— plus porto postal Lei 10—.

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 50 Lei.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.